

Kár, hogy Kozma Andor a Faust előhangjaként szereplő «Schmetterling» c. költeményt nem fordította le, pedig ez a tíz versszak olyan, mint egy nyitány: benne van a hős tragikuma. A pillangót a tengerre csalja az ismeretlen utáni vágy s gyenge teste a viharok s a tenger zsákmánya lesz:

O Faust, o Faust, du Mann des Fluchtes,
Der arme Schmetterling bist du!

— mondja a költő. Lehet, hogy a fordító rendelkezésére álló szövegben ez a rész nem volt meg, mert egyes kiadásokban a kisebb költemények között szerepel.

Lenau, a költő, Kozma Andorban congeniális fordítóra talált, aki e művével mély hálára kötelezte irodalmunkat.

Juhász M.

Munthe, Axel : San Michele. Káldor. 1932. 2. kötet. Axel Munthe Párizsban tanuló svéd orvosnövendék beleszeret az olasz San Michelebe, olyan szenvedéllyel, ahogy csak északi emberek tudnak beleszeretni déli földbe. A kék meleg tenger, a napfény, ciprus, olaj- és fügefák, a narancs és a déli kedély varázsa határozott programot ad életének: megveszi Tiberius császár kertjét, kiásatja a kétezer éve földbe temetett oszlopokat és szobrokat. Elmúlik néhány tíz év s az ifjúkor álma teljesül. San Michele a küzdelmes, változatos, merész, makacsul kitartó orvos életének jutalma lesz.

A könyv az embert minden lapon zavarba hozza. Az első lapok eredménye: ragyogó írói tehetség. De rögtön utána: izetlen dilettantizmus. Mindenütt vakmerő: többször sikerül a csaknem kifejezhetetlent kifejezni, de még többször az egyszerűt is elhibázza. Vannak olyan részletei, amelyek utólréhetetlenül szépek s vannak kínos mellékizű műkedvelői tökéletlenségek. Egyenetlen. Ez a nem-író írásművészete.

Napkelet

Munthe könyve a már több, mint tíz év óta nagyon divatos vált memoárirodalom egy terméke. Ott áll, ahol a különböző hercegnők, nagykövetek, miniszterek és hadvezérek művei: a könyvet a tárgy teszi érdekessé, nem a mód, a személy nem a stílus — mondanivalója tehát nem művészi mondanivaló. A tárgy azonban érdekes, a személy vonzó, telve nagyszerű és ritka értékekkel: az ember olvasás közben gyakran azon kapja magát rajta, hogy megkívánja (önmaga, vagy környezete számára) ezeket a pompás tulajdonságokat. Munthe legyőzhetetlen életkedve, vídamsága, bátorsága, nyugalma, játékosága, őszintesége — vagyis a szerző személyes hatása a «San Michele» nagy, egészen kivételesen nagy értéke.

A személyiség bővölete oly erős, hogy az írás módjára kényes olvasó is örömmel bocsát meg a rosszul sikerült művészi megoldásokért. Olyasvalamit kap, ami — a nápolyi pestis, a messzínai földrengés, a lappföldi kirándulás és még egy tucat epizód — sokszor annyi, mintha tökéletes írásművészet volna, sőt néha még egy kicsivel több is.

A világhíressé vált könyvet Káldor adta ki és Benedek Marcell fordította. A fordításban az eredeti kifejezés gyarlóságai észrevehetők. A könyv kiállítása nem izléses. *Hamvas Béla.*

Nadányi Zoltán : Ezüstkert. (Singer és Wolfner. 1931.) — Hogy Nadányi vidéken lakik, nemcsak életrajzi adat és tárgykör nála, hanem némileg művészi sajátságainak magyarázata is. Erdélyi József és Illyés Gyula nyomán új lírikusaink közt valóságos falukultusz támadt, de ami bennük részint emlék, részint nosztalgia, Nadányi számára mindennapos élmény s megértem, hogy versei többségében — éppen ezért — a kultúrember elsóvárgása az alapmotívum. Tárgyai: strand,